

БЕОГРАДСКА ОПШТИНА ЗА 1894 И 1895 ГОДИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ 6 дин.
 НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 "
 ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 "

НЕДЕЉА 23. ЈАНУАРА 1894.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПР. ДИН. ОД ВРСТЕ

ПРЕТИПАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
 А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

Рукописи не враћају се

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Решењем одбора општине вароши Београда од 15. Новембра 1893. год. АБр. 6898, сазват је био збор грађана београдских на дан 12. Децембра 1893. год. ради избора председника општине, три члана суда и четири кметовска помоћника за општину београдску за 1894 и 1895 годину.

На овоме се збору овај избор није могао извршити пошто ни један од истакнутих кандидата за председника општине, чланове суда и кметовске помоћнике, није добио савршену већину гласова према члану 22. тач. 7. зак. о општинама, због чега је суд општине вароши Београда решењем својим од 13. Децембра 1893. год. АБр. 7320 сазвао други општински збор на дан 17. Децембра 1893. год. на коме је извршен ужи избор и на коме су са апсолутном већином гласова изабрати:

а. За председника општине г. **Милован Р. Маринковић**, досадашњи председник.

б. За чланове суда досадашњи чланови суда г. г. **Јован Антонијевић**, **Јован Илић** и **Димитрије Вељковић**.

в. За кметовске помоћнике г. г. **Коста Чупић** досадашњи кметовски помоћник, **Андра Надеждић** досадашњи кметовски помоћник, **Стеван А. Стевановић** трговац и **Коста Арсенијевић** штампар.

Избор је овај пуноважан према члану 34. тач. 10. зак. о општинама, пошто га је Државни Савет решењем својим од 20. Јануара 1894. године Бр. 323 усљед поднете жалбе огласио за уредан и извршен по прописима закона о општинама, о чему се грађанство општине вароши Београда извештава.

У исто време извештава се грађанство, да је одбор општине београдске решењем својим од 15. Новембра 1893. год. АБр. 6898, сазвао био збор грађана београдских на дан 19. Децембра 1893. год. ради избора 32 одборника и 16 заменика одборских за општину београдску за 1894 и 1895 годину.

На овоме збору није се могао извршити избор овај са тога, што није дошао онолики број гласача, који је потребан за пуноважно решење ствари према чл. 13. тач. г. алинеје 2. закона о општинама.

Услед овога суд општине вароши Београда решењем својим од 20. Децембра 1893. год. АБр. 7438 сазвао је други општински збор на дан 28. Децембра 1893. год., на коме су са апсолутном већином гласова према чл. 22 тачк 7. законџ о општинама изабрати:

а. За одборнике г. г. Милутин Ј. Марковић члан Касаџије, Коста Главинић професор Вел. Школе, Др. Марко Т. Леко држав. хемичар, Андра Ј. Одавић трговац, Љуба Јовановић професор, Никола Вулковић трговац, Соломон Азријел трговац, Ђорђе Новаковић члан Касаџије, Милан Капетановић професор Вел. Школе, Марко Велизарић члан Глав. Контроле, Др. Милан Радовановић лекар, Ђорђе Димитријевић апотекар, Миливоје Јосимовић директор железнице, Милош Трпковић кафеџија, Др. Павле Поповић лекар, Мијајло Јанковић кафеџија, Тодор Мијајловић трговац, Настас Кретић трговац, Милош Обркнежевић ковач, Јаков Бајлон индустријалац, Марко Петровић свешт. и нар. посланик, Пера Павловић књиговезац и нар. посланик, Мата Јовановић благајник Управе Фондава, Франц Тоболар индустријалац, Милан Ђорић земљоделац, Давид Симић трговац, Владислав Чортановић гвожђар, Илија Милишић трговац, Виљем Бадер директор монопола дувана, Алекса Стејскал судија, Станоје Николић учитељ и Коста Ђурић комисионар.

б. За заменике г. г. Стеван Максимовић бакал., Мијајло Павловић лончар, Светозар Велички књиговезац, Антоније С. Јовановић месар, Петар Милијћ обућар, Јеврем Главинић трговац, Стеван Јосифовић камењар, Ђорђе Н. Петровић бакалин, Коста Рашић инжињер, Светозар Гавриловић чиновн. управе моноп., Ђерман Јовановић чиновник, Сава Вељановић хлебар, Ђорђе Б. Вељковић земљоделац, Живко Ђорђевић воскар, Мијајло Јовић учитељ и Владимир Губеревац кафеџија.

Избор је овај пуноважан према члану 34. тач. 10. зак. о општинама, пошто га је Државни Савет решењем својим од 20. Јануара 1894. год. Бр. 323. услед поднете жалбе огласио за уредан и извршен по прописима закона о општинама.

Од суда општине вар. Београда 21 Јануара 1894 г. АБр. 275 и 276.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Решењем суда општине вар. Београда сазват је био збор грађана београдских на дан 7. Јануара 1894. год. ради избора дванаест лица за чланове сталног бирачког одбора за 1894. годину. Па како је већина чланова бирачких одбора изјавила писмено, да из оправданих узрока не

СРПСКИ УСТАВНИЦИ ПРОТИВУ ТУРАКА

У ВЕЗИ

СА НАРОДНИМ СЕОБАМА У ТУЋИНУ

од 1459—1814. год.

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

У ДВА ДЕЛА

НАПИСАЛИ

Р. АГАТОНОВИЋ И П. М. СПАСИЋ.

(Академијски Савет Вел. Школе наградио првом видоудачном наградом општ. београдске).

Мото:

— „Пора нам перестат бит умними чужим умом и славними чужоју славоју“ (Време је да престанемо мудровати туђом памећу, и славити се туђом славом).

Карамзин.

(НАСТАВАК)

Ну ипак и ако је то исељавање народа српског било непрекидно и нагло, бар док су босански градови били у хришћанским рукама, могли су се они Ускоци, бар из Босне, заустављати у тим градовима, не губећи наду, да се одатле опет на скоро врате

на своја огњишта. Али кад паде Јајце и сви остали босански градови; кад дакле пропаде и сва нада босанских Ускока на повратак у своја села, онда се ти несрећни браниоци градски немадоше где склонити, већ се мораше уклонити северније у остале далматинске и хрватске градове, који још даваху наде, да се најезда турска може заустављати. *Клис* и *Сен* беху сада два највећа и најтврђа града, куда се упутише сви Ускоци босански и херцеговачки. У та два града образоваше они чврсту одбрану и још се дуго одушираху Турцима, докле их год и одатле, више неслога и лицемерство хришћанских држава, не расели и тако лиши снажна уточишта и добре заштите. Ну Ускока беше и по другим градовима, само у мањем броју.

Кад оно после мухачке катастрофе Турци све живље упражњаваху своје пљачкашке походе на суседне земље хришћанске, немачка војска, која од чести брањаше по који град хрватски од Турака, не беше у стању, да спречи пролаз Турцима. С тога видећи од какве помоћи могу бити ови српски Ускоци, немачки заповедници градеки позиваху и сами поједине Србе, да се селе у

њихове градове, обећавајући им за то разне повластице и лепе наде на заједнички рад у сузбијању Турака. Тако се већ у Жумберку помиње најстарија српска насебина око г. 1526.⁽¹⁾ „Још се тада помињаху Ускоци у Жумберку, као „на крајњој хрватској међи“, који су добили повластицу, да не плаћају данка од својих земаља и да су слободни од аришца и од царине“. А на пет година доцније (1531) дошло је у тај исти крај око хиљаду српских душа, међу којима беше 700 за оружје способних војника. Тадашњи царски заповедник Иван Каџијанер предложи цару, да се населе на Купи и у Пољанима, па да би се онда са овим Ускоцима краљевина Босна могла освојити и све даље против Турака могло војевати. Кад се, после заузећа Јајца, турске чете расплинуше по Лици и Крбави, онда број насељеника у овим покрајинама српских нагло порасте. Ну овде наилазимо на занимљив факт, како су Срби населили Лику и Крбаву.

„Познато је — вели Грбић⁽²⁾ — да Турци неће сами да обрађују земљу, с тога су

⁽¹⁾ Грбић М. карлов. влад. књ. I. стр. 24.

⁽²⁾ Карлов. владич. књ. I. стр. 16—17.

може доћи и дужност на овоме збору вршити, то је суд општински био принуђен, да овај збор решењем својим од 6. Јануара 1894 год. АБр. 52 одложи за доцније.

С тога је суд општински, да би испунио пропис члана 19. закона о општинама а на основу члана 13. тач. б. истог закона по нова решио, да се сазове

ЗБОР ОПШТИНСКИ

НА ДАН 30. ЈАНУАРА 1894. Г.

РАДИ ИЗБОРА 12 ЛИЦА ЗА ЧЛАНОВЕ СТАЛНОГ БИРАЧКОГ ОДБОРА ЗА 1894. ГОДИНУ

Ко може бити биран за члана сталног бирачког одбора, одређено је у члану 19. закона о општинама.

Ко има право гласања или га нема, и шта имају радити они грађани, који имају право гласања али случајно или погрешно нису уведени у списак, — изложено је у члану 9, 10, 11, 15, 16 и 17 закона о општинама.

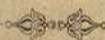
Збор овај почеће у 8 часова из јутра а бирачи могу долазити до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

- а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи (дубровачка улица).
- б) За **кварт теразиски** — у теразиској мушкој школи (улица два јаблана).
- в) За **кварт дорђолски** — у новој згради основних школа (Душанова улица).
- г) За **кварт савамалски** — у основној мушкој школи (улица Краљевић Марка).
- д) За **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и
- б) За **кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријенољска улица, спрoђу војне болнице).

Састав бирачких одбора објавиће се доцније.

Од суда општине вар. Београда 19. Јануара 1894. године АБр. 212.

свуда по освојеним земљама насељавали што више раје, да им обрађује земљу и да храни Турке, као своје господаре. А пошто се је хрватски народ скоро сав раселио и побегао испред Турака, то они доведоше српски народ из негдашњих српских области, па га насељаваху као своју рају, по освојеним земљама овуда по Хрватској. Тако населише Турци сијасет српско-православног народа: по босанској крајини, по Крбави и по Лици и дадоше томе народу све земље и сва поља око градова; а из градова заповедаху Турци као аге и бегови: „Прве дакле насеобине српске православне у Лику и Крбаву дошле су скупа са Турцима.

„Нема ближет податка о томе, колико се свега доселило нашег народа и куда све по Крбави и Лици, само се зна, да га је било доста, и да се чешће дизао на своје господаре, па се расељавао испод Турака на оне стране, које не бејаху под Турцима, само да их бије и да им се свети; јер се Срби од Косова па до дана данашњега никада не могаше са свим покорити Турцима. Можда је још тада постала пословица: „Лица сав свијет насели а себе не расели“. Али, ослањајући се на Видер-

манн-а,⁽¹⁾ можемо смело тврдити, да је већ у првој трећини XVI. ст. било компактније насељене масе Срба између Драве и Саве, допирући на запад најдаље до Валпова и Баковара (Valpo und Diakovár).⁽²⁾ — Остављајући да доцније продужимо о спородичним српским насељавањима из Босне и Херцеговине; вратимо се сада поново угарским Србима, те да видимо њихову судбину после мухачке катастрофе.

(1) Die Serben - Ansiedlungen in Steiermark und in Warasdiner Grenz-generalate, Graz. 1883. стр. 5.

(2) Laz. Wolfg. dr. на својој карти Угарске (Hungariae descriptio) означао је као „Rascia“ предео поред Ванке (Wanka) и Егману-а (источно од Гаре и северно од клин-Шапца).

ГЛАВА ТРЕЋА

I. Срби у Угарској од 1526—1540 г.

Борба Фердинанда аустријског и Јована Запоље око круне угарске; Срби су ту од пресудна значаја. — Деспот Јован Црнојевић („Цар Јован“) оличени преставници српске државне мисли. — П. Бакић оставља Запољу, Р. Божић се и даље држи уза њ; последице ове поцепаности Срба. — Запоља побеђен тражи заштиту у Султана. — Први поход Сулејманов на Беч 1529. г.; П. Бакић спасава аустријску престоницу. — Други поход Сулејманов на Беч 1532. год. свршује се опсадом Кисега. — Каџијанеров поход на Осек 1537. године и смрт Бакићева. — Даља борба око круне и смрт Запољина.

Султан је на Мухачу сахранио краљевство угарско, али ипак земљу није претворио у своју провинцију, како то чиняху са осталим хришћанским земљама његови предходници. На први поглед то изгледа чудновато, али ако се дубље загледа у саму суштину таког политичког корака Султановог, онда се загонетка лако решава.

(НАСТАВЉА СЕ)

Суд општине вар. Београда извештава грађанство, да су набављене нове марке за псе за ову годину, с тога се позива сваки, да у току овог месеца јануара набави за своју пашчад нове марке, пошто старе више не вреде.

Нова марка кошта три динара, а кад се изгуби има се заменити другом уз доплату од једног динара.

Од суда општине вар. Београда, 8. јануара 1894. год. СБр. 268.

О Б З Н А Н А

На дан 10. фебруара о. г. до 12 сати пре подне држаће се у канцеларији грађевинског одељења општине вароши Београда офертална лицитација за грађење школе у Палилули.

Оферти морају бити у затвореном куверту снабдени са таксеном марком од 10 динара.

План предрачуи и услови могу се видети у канцеларији грађевинског одељења код „Лондона“ у канцеларијском времену.

Кауција износи 13500 динара у готовом новцу или вредним државним хартијама.

Из канцеларије грађевинског одељења суда општине вароши Београда ГБр. 39. 10. Јануара 1894. год.

О Б З Н А Н А

Пошто се на дан 12. о. м. није могла држати друга офертална лицитација за оправку топчидерског друма, с тога, што се није јавио довољан број лицитаната, то ће се на дан 28. ов. мес. држати у канцеларији грађевинског одељења општине вароши Београда трећа офертална лицитација за оправку тога друма.

Ова лицитација важиће ма колико се офераната буде јавило.

Оферти ће се предавати 28. о. м. до 4 часа по подне управи грађевинског одељења у затвореном завоју и морају бити снабдени таксеном марком од 10 динара. Оферти ће се отворити тога дана у 4 часа по подне у присуству једног одборника и једног кметовског помоћника.

Кауција за овај посао у 5000 динара полаже се у готовом новцу или вредним папирима,

Услови и предмер за овај посао могу се видети у канцеларији грађевинског одељења сваког дана од 10 до 12 часова пре подне.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вар. Београда 18. Јануара 1894. г. ГБр. 132.

О Б З Н А Н А

Пошто се на дан 20. о. м. није могла држати офертална лицитација за израду

макадама у кнез-Милошевој улици, јер није било лицитаната, то ће се на дан 31. Јануара о. г. држати друга офертална лицитација у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда.

Оферти за овај посао, који морају бити у затвореном завоју и снабдени таксеном марком од 10 динара, примаће се у грађевинском одељењу 31. о. м. од 8 часова пре подне па до 4 часа по подне.

Оферти ће се отворити петог дана у 4 часа по подне у присуству једног одборника и кметовског помоћника.

Кауција за овај посао у 8.000 динара полаже се у готовом новцу или вредним папирима.

Услови и предмер за овај посао могу се видети сваког дана у канцеларији грађевинског одељења од 10 до 12 часова пре подне.

Из канцеларије грађевинског одељења суда општине вар. Београда 22. Јануара 1894. год. ГБр. 70.

СТАТИСТИЧКИ ЗАПИСИ
У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ

Путнички саобраћај вароши Београда. У седмици од 2 до 9. Јануара 1894. године допутовало 357. отпутовало 249. Од којих су:

а.) Пола: мушког 335. женског 22.
б.) Вероисповести: православне 282. католичке и протестан. 65, мојсијевске 8. мухамеданске 2, свега 357.

в.) Постојбина: Србија 257, Аусто-Угарска 61, Босна и Херцеговина 1, Црна Гора 2, Грчка 1, Турска 9, Бугарска 4, Румунија 1, Русија 2, Германија 7, Франц. 3, Италија 3, остале државе 6.

г.) Занимање путника: Тежаци и економи 21, Занатлије 32, Трговци 207, индустријалци —, инекуланти и предузимачи 7, Гостионичари 3, Интелигенција (војска) 39, Ђаци 6, раденици и помоћници 18, Пиљари и бозације —, надничари и слуге 2.

Из статистичког одељења општине вароши Београда 21. Јануара 1894. год.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА.

За квартове: Савамаљски, Теразијски, Варошки и Врачарски:

- Од собе и кухиње или мањег дућана са собом 0.25 д.
- Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазином 0.70 п.
- Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале 1.50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски:

- Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом 0.20 д.
- Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином 0.60 д.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

ПРЕМЕРЕНО НА БЕОГРАДСКОМ КАНТАРУ

Од 1. до 14. Јануара 1894. год.

КИЛОГРАМА	НАИМЕНОВАЊЕ	ЦЕНА			
		НАЈВЕЋА		НАЈМАЊА	
		ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
2521	АРПАЧИКА	30		28	
183	БРАШИНА КУКУРУЗНА	12		11	
40414	БРАШИНА ПШЕНИЧНА	15	50	15	50
	ВИНА БЕЛА (ОД ЛИТ.)				
	ВИНА ЦРНА (ОД ЛИТ.)				
2615	ВОЛОВА	45			
	ВУНЕ НЕ ПРАНЕ				
	ВУНЕ ПРАНЕ				
	ГРОЖЂА				
	ДУЊА				
4986	ЈАВУКА	20		14	
36732	ЈЕЧМА	11		10	50
476	КАЈМАКА	120		115	
	КОЖА ВОЛОВСКИХ				
	КОЖА ЈАГЊЕТИХ				
7290	КОЖА ОВЧИЈИХ				
153	КОРЕ БРЕЗОВЕ	18			
	КРАВА				
7950	КРЕЧА	4		3	50
7723	КРОМПИРА	11		9	
	КРУПНИКА				
215	КРУШАКА	20		15	
160886	КУКУРУЗА НОВА	8	50	7	50
	КУПУСА				
	ЛОЈА НЕТОПЉЕНОГ				
1275	ЛОЈА ТОПЉЕНОГ	80		70	
	ЛУКА АРШЛАМЕ				
49	ЛУКА БЕЛА	50		45	
3808	ЛУКА ЦРНА	25		20	
	МАСЛА				
1100	МАСТИ	120		110	
52	МЕДА	100		80	
	ОВАЦА				
20136	ОВСА	11	50	11	
1141	ОРАЈА	40		35	
4239	ПАСУЉА	13		11	50
	ПЕГМЕЗА				
	ПРОСЕ				
560238	ПШЕНИЦЕ	12	20	12	
42243	РАЖИ	8	20	8	
	РАК. КОМ. (ОД ЛИТ.)				
	РАК. КОМ. МЕКЕ „				
2122	РАК. ПЉ. ЉУТЕ „	70		60	
84872	РАК. ПЉ. МЕКЕ „	45		30	
39789	СВИЊА ДЕВЕЛИХ	80		70	
	СВИЊА СРЕДЊИХ				
197755	СЕНА	5		4	
306	СИРА	100	60		
13240	СЛАМЕ	3		2	
	СЛАНИНЕ				
	СОЧИВА				
10884	УГЉЕНА ДРВЕНОГ	12		10	
226890	УГЉЕНА КАМЕНОГ	3		2	50
	ПШИНАРКЕ				
	ПЉИВА СИРОВИХ				
273839	ПЉИВА СУВИХ О. Г.	20		11	
	ПРОСТОГ КАМЕНА				
	МЕКИЊЕ				
19797	СИТНИЦЕ				
	ВОЋЕ РАЗНО				